

सूर्यः

प्रभूत विमलं सारं समाराधं परमदुखं विश्वस्य
आधारशत्तादि च सूर्यमरुत्साया इदमकला-
लगे नमः इतन्त विवेत् । तथा च निबन्धे ।
“पौठे क्षमे च प्रथमं दिव्यं भव्यं च संयजेत् ।
प्रभूत विमलं सारं समाराधमन्तरम् ।
परमादि दुखं पौठे स्विम्बान्तं प्रकल्पयेत् ॥”
ततः केशेषु मध्ये च वां दौसाये नमः ॥
एवं वीं सूर्यायै दुं जयायै वैं भद्रायै चैं
विभूत्यै वै विमलायै वीं अमोवायै च विद्यु-
तायै वै चैवं विभूत्यै । तथा च निबन्धे ।
“दीप्ता सूर्या जया भद्रा विभूतिर्विमला पुनः
अमोवा विद्युता सर्वतोमुखौ पौठशत्यः ॥
दीपदौपशिखाकारान् वौजन्यासान् विदुः

क्रमात् ।

अलोकस्त्रितयस्तरान् विन्दिमिसंयुतान् ॥”
तदुपरि ब्रह्मविष्णुशिवात्मकाय सौराय योग-
पौठाय नमः । यथा च शारदायाम् ।
“वदेत् पदं चतुर्थं ब्रह्मविष्णुशिवात्मकम् ।
सौराय योगपौठाय नमः पदमन्तरम् ॥
पौठमन्तोऽयमाशातो दिनेश्वरं जगत्पतेः ॥”
तत इच्छादित्यासः । शिरसि देवभागचक्रपथे
नमः । सुखे गायत्रीच्छन्दसे नमः । इदि
चादित्याय देवतायै नमः । निबन्धे ।
“देवभागो मुनिः प्रोक्तो गायत्रीच्छन्दं ईरितम्
आदित्यो देवता प्रोक्तो इष्टाइष्टफलप्रदः ॥”
ततः कराङ्गन्यासौ । सत्याय तेजोज्ञालामणे
दुं फट् स्वाहा अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । एवं ब्रह्मणे
१० तत्त्वानीभ्यां स्वाहा । विष्णवे १० मध्यमाभ्यां
वषट् । रुद्राय १० अनामिकाभ्यां हम् । अग्नवे
१० अग्निभाभ्यां वौषट् । सर्वाय १० करतस-
मृष्टाभ्यां फट् । एवं इदयादिवु । तथा च
शारदायाम् ।
“सत्याय इदयं प्रोक्तं ब्रह्मणे शिरं ईरितम् ।
विष्णवे स्त्रांश्चश्वावर्णं रुद्राय परिकौर्त्तिम् ॥
अग्नवे नेत्रामास्यातं सर्वायस्त्रमृष्टीरितम् ।
तेजोज्ञालामणे दुं फट् इडानाः परिकौ-
र्त्तिमाः ॥”

ततो मूर्तिन्यासः । यथा शिरसि उं आदि-
त्याय नमः । सुखे एं रवये । इदये ऊं भानवे ।
गुद्धे ईं भास्कराय । चरणयोः चं सूर्याय ।
तथा च निबन्धे ।

“आदित्यं विवेत्तम् दुर्द्विष्टं रविं सुखगतं व्यसेत् ।
इदये भानुमासानं भास्करं गुद्धादेश्यतः ।
सूर्यं चरणयोर्न्यस्येहैः सत्यादिपञ्चभिः ॥”
ततो मन्दन्यासः । शिरसि उं उं नमः । सुखे
उं ह नमः । कण्ठे उं वि नमः । इदि उं चु
नमः । कुची उं यै नमः । नामी उं आ
नमः । लिङ्गे उं दि नमः । पादयोः उं त्व
नमः । तथा च ।
“मूर्त्तिस्त्रकण्ठेऽदयकुचिनाभिज्ञाहुः ।
मन्दवर्णाश्वसेदौ प्रत्येकं प्रच्छवादिवान् ॥”*
ततो आनम् ।

सूर्यः

“रक्ताभ्युग्माभयदानहस्तं
केयरहाराङ्गदकुण्डलायम् ।
मार्पिक्षमौलि दौननायमौडे
बभूककान्तिं विलसत्विनेवम् ॥”

एवं धात्वा मानसैः संपूर्णं भर्त्यस्यापनं छत्वा
गुह्यं संपूर्णं पौठपूजां कुर्यात् । ततः सं
स्त्रोलक्षाय नमः । इति मन्त्रेण नूर्तिं संकल्पय
पुनर्भूत्वा आवाइनादिपञ्चपुष्पाङ्गलिदाम-
पर्यन्तं विष्णायावरचपूजामारभेत् । तथा च
निबन्धे ।

“तारादि चं संसोल्काय मनुगा मूर्तिकल्पना
साक्षिणं सर्वलोकानां तस्यामावामाश्च पूजयेत्”
केशरेकम्यादिकीर्णे उं मध्ये दिव्यं च सत्याय
तेजोज्ञालामणे दुं फट् स्वाहा इदयाय नमः ।
एवं ब्रह्मणे शिरसे स्वाहा । विष्णवे शिवायै
वषट् । इदयाय कवचाय हम् । अग्नवे नेत्रवद्याय
वौषट् । सर्वाय अस्याय फट् । दिक्पत्रेषु
पूर्वादि उं आदित्याय नमः । एवं एं रवये
ऊं भानवे ईं भास्कराय । विदिक्पत्रेषु
अग्न्यादि उं उपायैं पं प्रज्ञायैं पं प्रभायैं सं
स्त्रायै । तथा च ।

“भङ्गानि पूजयेदादौ दिक्पत्रेष्वर्कमूर्तयः ।
आदित्यायाचतुर्दशीर्णः शक्तयः कोण-

पत्रगाः ॥

स्वस्त्रामादिवर्णाः स्वस्त्रासां वौजान्युक्तमात्
उषा प्रज्ञा प्रभा सम्प्या शक्तयः परिकौर्त्तिः ॥”
ततः पदार्थे षु ब्राह्मणायाः संपूर्णं पुरतोऽरुण-
मूर्तयेत् । तथा च शारदायाम् ।

“पदार्थसंस्वा ब्राह्मणायाः पुरतोऽरुणमूर्तयेत्”
तद्वार्षे चन्द्रादीन् पूजयेत् । यथा चन्द्राय नमः
एवं मङ्गलाय उषाय हृष्णतये शुक्राय शनैर्च-
राय राहवे केतवे । तथा च शारदायाम् ।

“चन्द्रादीनपूजयेत्यवात्प्रहानष्टी ततो वर्हिः”
ततः इन्द्रादीन् वौजादीचं सम्पूर्णं धूपादि
विसर्जनात्मकं समापयेत् । चन्द्रं पुरचरण-
मष्टलवजपयः । तथा च ।

“वसुलवं जपेभ्यन्तं समिद्धिः चौरश्चिनाम् ।
तस्मैहसं प्रक्षुद्यात् चौरात्माभिज्ञंतेन्द्रियः”
वाचनिक एवाष्टुसहस्रहीमः ॥”* मन्त्रान्तरं यथा
“आकाशमन्तिदीर्घं दुसंयुतं भुवनेष्वरौ ।

सर्गमन्तितो भृगुमनीस्त्रवर्चरोद्यं समीरितः ॥”
ङ्गौँ ङ्गौँ सः । चन्द्रं पूजामयोगः । प्रातः-
कल्पायादिपञ्चमन्त्रोलोपीठव्यासं विष्णाय पूर्वोत्तं
कर्त्त्वादित्यासं कुर्यात् । ततो मन्त्रान्तरं यथा
यथा आधारादिपदपथ्यन्तं ङ्गौँ नमः । कण्ठादा-
धारपथ्यन्तं ङ्गौँ नमः । मूर्त्तिदिक्षणपर्यन्तं

सः नमः । शारदायाम् ।
“आधारादिपदापान्तं कण्ठादाधारकावधि ।
मूर्त्तिदिक्षणपर्यन्तं क्रमादोजयं व्यसेत् ॥”

ततः कराङ्गन्यासौ । ङ्गौँ पूजुष्ठाभ्यां नमः ।
ङ्गौँ तत्त्वानीभ्यां स्वाहा । ईं मध्यमाभ्यां वषट्
ङ्गौँ अग्निभाभ्यां ईं । ङ्गौँ कणिष्ठाभ्यां

सूर्यः

वौषट् । झः करतसपृष्ठाभ्यां फट् । एवं इदया-
दिवु । तथा च निबन्धे ।
“वङ्गदौर्विभाजा भव्ये न वौजेनाङ्गानि कल्पयेत्”
ततो आनम् ।

“रक्ताभ्युग्माभयदानहस्तं
भागुं समस्तानगतामधिपं भजामि ।
पद्मायाभयवरान् दधतं कराङ्गे-
मार्पिक्षमौलिमहयाङ्गद्विं विनेवम् ॥”

एवं धात्वा मानसैः संपूर्णं भर्त्यस्यापनं छत्वा
पूर्वोत्तमेष योठपूजां कुर्यात् । ततः सं
स्त्रोलक्षाय नमः । इति मन्त्रेण नूर्तिं संकल्पय
पुनर्भूत्वा आवाइनादिपञ्चपुष्पाङ्गलिदाम-
पर्यन्तं विष्णायावरचपूजामारभेत् । तथा च
निबन्धे ।

“तारादि चं संसोल्काय मनुगा मूर्तिकल्पना
मात्त्वादित्यासः । मूर्तिं संहृष्ट्य युनर्भूत्वायावाहनादिपञ्चपुष्पां-
ज्ञलिदामपर्यन्तं विष्णायावरचपूजामारभेत् ।
चनिनिर्वतिवायौशानेषु मध्ये दिव्यं च झाँ
इदयाय नमः इत्यादिना पूजयेत् । पवेषु चन्द्रा-
दीन् पूजयेत् । तत इन्द्रादीन् वौजादीचं पूजयेत् ।
ततो धूपादिविसर्जनात्मकं कर्म समापयेत् ।
चन्द्रं पुरचरणं इदश्वसचजयः । तथा च ।

“भानुलवं जपेभ्यन्तं सत्यान्तार्द्धिगिन्द्रुमत् ।
मात्त्वादित्यासः । भानुलवं जपेभ्यन्तदुदाहृतम् ॥”
पुष्टिं विष्णवौजेन सर्वकामफलप्रदम् ॥”

विष्णवौजमाह ।
“टान्तं दहननेव न्दुसहितं तदुदाहृतम् ॥”
ठिं झौड़ीँ ठिम् । चन्द्रं पूजाप्रयोगः । प्रातः-
कल्पायादि पूर्ववत् एतमन्त्रोत्तमपौठव्यासान्तं कर्म
विष्णाय चन्द्रादित्यासं कुर्यात् । ततो मूर्तिं
न्यासः । ठुं सूर्याय नमोऽङ्गुष्ठयोः । ठिं भास्क-
राय नमस्तर्जन्योः । ठुं भानवे नमः मध्य-
मयोः । ठे रवये नमोऽनामिकयोः । ठों
दिवाकराय नमः कणिष्ठयोः । ततः शिरसि
वदने इदये गुद्धे पाददेशेषु तामत्तदीजा-
दिका व्यसेत् । तथा च निबन्धे ।

“पञ्चक्षस्त्राव्यवौजेन पञ्चमूर्तीः प्रविष्ट्यसेत् ।
चन्द्रादिकनिष्ठानं चन्द्रलिङ्गक्रमादिमाः ॥”
सर्वस्तु भास्करो भानुस्तो रविदिवाकरी ।
शिरोपदनहृदगुद्धापाददेशेषु ताः क्रमात् ॥”

ततः कराङ्गन्यासौ । ईं अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । ईं
तत्त्वानीभ्यां स्वाहा । ईं मध्यमाभ्यां वषट् ।
ईं अग्निभाभ्यां ईं । ईं कणिष्ठाभ्यां वौषट् । ईं इदयाय नमः
इत्यादि । तथा च निबन्धे ।

“दीर्घवृजेन वौजेन नेत्रान्ताङ्गानि विष्ट्यसेत्”
ततो मूलवौजेन व्यापकं छत्वा ध्यायेत् । तथा
च ।

“व्यापकं मूलवौजेन झूर्वीतं तदन्तरम् ।”
ध्यानम् ।
हेमाशीलप्रदात्मप्रतिमित्रविं चाह-
स्त्रकं शक्तिं सपाग्नं चूचिमित्रविं चार-
मावां ज्ञापालम् ।